

Feides roll och betydelse för den norska utbildningen

SAMMANFATTNING

30 June 2025

Kontext

I denna fallstudie undersöks Feide, Norges nationella tjänst för enkel inloggning (SSO), som ger säker åtkomst till digitala resurser inom utbildningssektorn. Feide förvaltas av den norska myndigheten för gemensamma tjänster inom utbildning och forskning (Sikt) och förbättrar avsevärt effektiviteten och säkerheten vid användningen av digitala tjänster inom utbildningen i Norge. Med pågående utveckling, som till exempel pilotprojekt för föräldrakontroll, är Feide en central knutpunkt för hantering av digitala identiteter och för att underlätta samarbete mellan olika aktörer.

Bakgrund och kontext till Feide

Feide har sitt ursprung i början av 2000-talet, då det ursprungligen användes inom högre utbildning för säker inloggning. Det blev snabbt viktigt på en bredare basis inom utbildningssystemet. Finansieringsmodellen för Feide innebär att värdorganisationerna betalar utifrån antalet användare, medan tjänsteleverantörerna hanterar integrationskostnaderna.

Sikt övervakar Feide, som kopplar samman över 1,5 miljoner användare med cirka 2000 digitala tjänster, och fungerar som en central knutpunkt som underlättar hantering av identiteter och säker åtkomst i norska skolor och inom högre utbildning. Feides tillförlitlighet har testats och bevisats under COVID-19-pandemin, där systemet gjorde säker onlineundervisning möjligt tack vare sin infrastruktur. Systemet säkerställer att endast nödvändiga personuppgifter delas, baserat på strikt efterlevnad av GDPR.

Trots Feides styrkor finns det fortfarande utmaningar. Vissa leverantörer av tjänster kräver manuella justeringar för smidig integration, särskilt leverantörer utanför Norden. Feide utvecklas aktivt för att stödja riskbedömningar och avtal rörande databehandling. Funktionen som central knutpunkt för dataflödet fortsätter att växa, vilket leder till strategiska utvecklingar för att förbättra användarsäkerheten och tjänsternas effektivitet.

Data som används för undervisning och lärande

Kärnan i Feides funktion är att säkerställa datakvalitet, hantering av identiteter och skydd av användarnas integritet. Feide arbetar enligt strikta databehandlingsavtal med värdorganisationer, däribland kommuner/län (skolans ägare) och universitet, för att säkerställa att personuppgifter behandlas på ett säkert och ansvarsfullt sätt.

Det är svårt att kontrollera dataintegriteten i olika administrativa system inom utbildningssektorn, vilket understryker vikten av en tjänst som Feide. Pilotprojektet för föräldrar är ett viktigt steg framåt för Feides funktionalitet och syftar till att ge föräldrar tillgång till sina barns skolarbete. Det är dock fortfarande komplicerat att definiera vem som är vårdnadshavare och hantera olika familjestrukturer inom digitala system, vilket påverkar föräldrarnas åtkomst. Pilotprojektet för

föräldrar bekräftar vikten av utökade möjligheter till den som är den faktiska vårdnadshavaren och mer nyanserade kategorier för åtkomst. Samarbetet mellan skolornas huvudmän, leverantörer av tjänster och utbildare har som mål att finslipa dessa processer för ett förbättrat samarbete mellan skolan och hemmet och datadrivna strategier.

Rättigheter, regler, integritet

Feide utgör ett omfattande ramverk för rättigheter, regler och integritet, vilket är avgörande för hanteringen av digitala identiteter. En viktig del är att upprätthålla hög datakvalitet för att säkerställa korrekt åtkomst och säker informationsdelning. Utmaningarna omfattar inte bara att definiera vårdnadsroller som nämnts tidigare, utan också att kontrollera uppgifternas riktighet i utbildningsförvaltningens system.

Sekretessfrågor kräver tydliga riktlinjer för vem som har tillgång till information och hur. Feide främjar strikta riskbedömningar och avtal om databehandling för att hantera dessa utmaningar.

Datastyrning

Feide utmärker sig inom datastyrning, vilket ligger till grund för säker åtkomst till digitala läresurser. Vårdorganisationer ingår avtal om databehandling med Sikt och leverantörer av tjänster för att säkerställa efterlevnaden. Feide underlättar risk- och sårbarhetsbedömningar, effektiviserar organisatoriska processer och stödjer effektiv integration av nya tjänster. Skolornas huvudmän får omfattande vägledning och teknisk support, vilket säkerställer optimal användning av Feide och hantering av utmaningar som till exempel tvåfaktorsautentisering.

Feides neutralitet och strukturerade tillvägagångssätt för datahantering understryker effektiviteten när det gäller att främja säkra utbildningsmiljöer. Samarbetet mellan nationella och lokala myndigheter finslipar dessa processer ytterligare, vilket är avgörande för Feides framgång och gör det möjligt för skolor att använda digitala verktyg med tillit.

Rekommendationer

1. **Förbättra integrationen av föräldraåtkomst.** Ytterligare arbete behövs för att definiera åtkomstkategorier och effektivisera samtyckesprocesser i syfte att förbättra samarbetet mellan föräldrar och skola.
2. **Prioritera datakvalitet.** Implementera kontroller inom administrativa system för att säkerställa att registrerade användardata är korrekta.
3. **Underlätta samarbetet mellan olika aktörer.** Stärk samarbetet mellan nationella organ, skolornas huvudmän (kommuner/län) och leverantörer av tjänster för att vidareutveckla Feide.

4. **Uppdatera sekretessprotokollen regelbundet.** Anpassa sekretessåtaganden i enlighet med förändrade regler och användarnas behov, och säkerställ ett starkt skydd av känsliga uppgifter.
5. **Övervaka och uppmuntra leverantörerna av tjänster att följa reglerna.** Ta fram certifikat som intygar att Edtech-leverantörer uppfyller vissa minimikrav så att riktlinjerna för interoperabilitet vid datadelning följs.
6. **Förbättra möjligheterna till forskning.** Utforska samarbetsmöjligheter för att utnyttja Feides datapotential för akademisk forskning.

Sammanfattningsvis visar Feides SSO-tjänst stor potential för att förändra digital åtkomsthantering och integritet inom utbildningssektorn. Genom att hanteringar utmaningar, säkerställa datakvalitet och främja samarbete mellan aktörer kan Feide vidareutvecklas för att stödja dynamiska och säkra utbildningsmiljöer. Dessa initiativ stärker Feides position som en möjlig modell för nationella SSO-tjänster inom europeisk utbildning.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Finansieras av Europeiska unionen. De synpunkter och åsikter som uttrycks är endast upphovsmannens [upphovsmännens] och utgör inte Europeiska unionens eller Europeiska genomförandeorganet för utbildning och kulturs (EACEA) officiella ståndpunkt. Varken Europeiska unionen eller EACEA tar något ansvar för dessa.